

Nr 18.

Ankom till Riksdagens kansli den 26 april 1910 kl. 12 m.

Betänkande, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge; dels ock en i ämnet väckt motion.

Under återopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 4 april 1910 har Kungl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition, nr 153, som hänvisats till bevillningsutskottet, föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

Berörda förslag är af följande lydelse:

Förslag

till

Förordning

angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

§ 1.

Vid resa, annorledes än med järnväg, från Norge till Sverige öfver nedannämnda delar af gränsen vare det, med undantag för spelkort, hvilka äro underkastade såväl stämpelafgift som tull, samt brännvin och sprit jämte därmed beredda drycker äfvensom vin, för hvilka senare varor tull skall erläggas, medgifvet att af till införsel tillåtna, tull underkastade naturalster eller tillverkningar tullfritt, och, hvad beträffar socker, jämväl skattefritt medföra följande mindre partier, nämligen:

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 5 Saml. 1 Afd. 16 Häft. (Nr 18.)

a) då resa sker öfver de delar af gränsen, som äro belägna mellan gränsstationen i Mitandersfors i Värmland och gränsen mellan Värmland och Dalarne samt mellan Ljusnebäcken i Härjedalen och Kalls socken äfvensom mellan Kalls och Frostvikens socknar i Jämtland:

bröd, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
 fläsk, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
 garn, alla slag, tillsammans 5 kilogram,
 kaffe, alla slag, och kaffesurrogat, tillsammans 5 kilogram,
 malt, 10 kilogram,
 maltdrycker alla slag, tillsammans 5 liter,
 risgryn, 5 kilogram,
 socker och sirap, alla slag, tillsammans 5 kilogram,
 spannmål, omalen, 40 kilogram,

» , malen, 25 kilogram,

tobak, oarbetad och arbetad, alla slag, tillsammans 1 kilogram,
 väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett sammanlagdt värde af 25 kronor, samt

andra varor till ett sammanlagdt värde af 20 kronor;

b) då resa sker öfver den del af gränsen, som är belägen mellan gränsen mellan Värmland och Dalarne samt Ljusnebäcken i Härjedalen, eller öfver den del af gränsen, som är belägen mellan södra gränsen af Kalls socken i Jämtland och samma sockens norra gräns, samt från södra gränsen af Frostvikens socken och norr om denna belägna orter:

bröd, alla slag, tillsammans 20 kilogram,
 fläsk, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
 garn, alla slag, tillsammans 5 kilogram,
 kaffe, alla slag, och kaffesurrogat, tillsammans 5 kilogram,
 malt, 40 kilogram,
 maltdrycker, alla slag, tillsammans 10 liter,
 risgryn, 5 kilogram,
 socker och sirap, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
 spannmål, omalen, 150 kilogram,

» , malen, 100 kilogram,

tobak, oarbetad och arbetad alla slag, tillsammans 1 kilogram,
 väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett värde af 40 kronor, samt

andra varor till ett sammanlagdt värde af 30 kronor.

Där vara af resande medföres i större myckenhet, än ofvan stadgats, skall tull och, hvad beträffar socker, jämväl sockerskatt, enligt hvad eljest gäller, erläggas för hela den af varan införda kvantiteten.

Afgiftsfrihet, hvarom i denna § sägs, gäller icke för varor, som i handelsafsikt införas, vare sig för att i vanlig ordning försäljas eller för att utlämnas såsom ersättning för verkställt arbete, ej heller för varor, som af handlande eller för handlandes räkning införas, såvidt de äro af de slag, med hvilka han idkar handel.

Resande vare, om tulltjänsteman eller tullbetjänt sådant fordrar, skyldig att, jämte uppgift om yrke och hemvist, aflämna en under edlig förpliktelse afgifven skriftlig försäkran, att de varor han medför, icke införas i handelsafsikt, på sätt ofvan förmäles. Införas varorna icke för resandes egen räkning, skall sådan försäkran afgifvas af den, för hvilkens räkning de införas. Underlåter någon aflämna dylik försäkran, skola varorna i vanlig ordning tullbehandlas.

§ 2.

1. Om i gränstrakterna mellan Sverige och Norge någon äger eller brukar egendom på båda sidor om gränsen och dessa egendomar antingen gränsa omedelbart till hvarandra eller äro så belägna, att afståndet mellan egendomarnas närmaste gränser ej öfverstiger 20 kilometer, må utsäde, kreatur och redskap, som erfordras för den i Sverige belägna egendomens skötsel, tullfritt föras öfver gränsen till Sverige.

2. Varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Sverige till Norge för att förädlas genom blekning, färgning, garfning, malning, spinning, väfning eller annan dylik bearbetning eller för reparation och som efter sådan förädling eller reparation återinföras, skola vid återinförelsen vara fria från tullumgälder.

Likaså skola varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Norge till Sverige för att här undergå sådan förädling eller reparation, om hvilken nyss blifvit sagdt, och därefter till Norge återföras, vid införelsen till Sverige vara fria från tullumgälder.

3. Dragare och fordon, som uppenbarligen användas endast för transport af gods eller personer från Norge till Sverige, äro ej underkastade tullafgifter.

§ 3.

Till förekommande af missbruk af de i 1 och 2 §§ gjorda medgifvanden äger generaltullstyrelsen eller i särskildt fall tullmyndighet vid gränsen att meddela de närmare kontrollföreskrifter, som kunna anses erforderliga.

Denna förordning skall träda i kraft den 16 maj 1910, och, där icke annorlunda stadgas, lända till efterrättelse till och med den 30 november 1911.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t har, enligt ofvan åberopade utdrag af statsrådsprotokollet chefen för finansdepartementet anfört följande:

»Gränstrafiken mellan Sverige och Norge har under de fyra senaste åren reglerats genom särskilda förordningar den 16 maj 1906, den 13 maj 1907, den 13 maj 1908 samt den 7 maj 1909; och hafva berörda författningar fastställts att gälla en hvar under ett år, den senast utfärdade från och med den 16 maj 1909 till och med den 15 maj 1910, därvid tillika föreskrifvits, att hvad i 2 § af förordningen är stadgadt rörande tullfri varuinförsel i vissa fall skall äga tillämpning allenast så länge däremot svarande bestämmelser gälla i Norge.

Då jag nu anhåller att få till behandling upptaga frågan om regleringen af nämnda gränstrafik för tiden efter sistnämnda dag, tillåter jag mig till en början erinra därom, att Riksdagen i skrifvelse den 30 mars 1909 hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning för utrönande, huruvida och i hvilken omfattning tullfrihet för större varukvantitet, än hvad som i gällande förordning vore angifven, lämpligen borde medgifvas befolkningen i en del trakter, som gränsade mot Norge.

Öfver denna Riksdagens framställning inforrades underdånigt utlåtande från generaltullstyrelsen, som, då för den begärda utredningen erfordrades yttranden ej mindre från Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande än äfven från vissa tullmyndigheter, men dylika yttranden icke kunde införskaffas under den närmaste tiden, i den 28 april 1909 afgifvet yttrande anhöll att framdeles få inkomma med underdånigt utlåtande i ämnet.

Då sådan utredning ännu ej föreligger, torde någon ändring af ifrågavarande bestämmelser i den riktning Riksdagen antydt för närvarande icke kunna ifrågasättas.

Den af Kungl. Maj:t den 22 juni 1906 tillsatta kommittén för revision af gällande tulltaxa föreslog emellertid uti sitt den 3 maj 1909 afgifna betänkande, att ifrågavarande bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge borde, i öfverensstämmelse med hvad i allmänhet i liknande fall ägde rum i utlandet, regleras i den ordning, som gällde för tulltaxans beslutande. Bestämmelserna ifråga intogos

därför i kommitténs förslag till förordning med tulltaxa; och framhöll kommittén därvid särskildt, att dessa bestämmelser, som i kommitténs förslag likasom uti gällande särskilda förordning i ämnet vore affattade uteslutande efter hvad svenska intressen påkallade och sålunda icke upp- bures af några internationella hänsyn, i Norge motsvarades af bestämmelser i ämnet, som — lämpade efter Norges intressen — vore inrymda i norska tulltaxeförordningen.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen, som afgifvit gemensamt underdånigt utlåtande öfver tulltaxekommitténs nämnda betänkande, yttrade därvid, bland annat, att de i § 1 b) af gällande förordning rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge förekommande stadganden, hvilka med få afvikelser ordagrant återgåfves i motsvarande del af kommitténs förslag, hade, för så vidt anginge införsel till Kalls socken, icke kunnat få fullt ut den tillämpning, som utan tvifvel afsetts med desamma. Förhållandet vore nämligen, att Åre socken med en kil afdelade Kalls socken och träffade riksgränsen på den plats, där den ena af de två från Norge till sistnämnda socken ledande vägarna skure riksgränsen. Följden däraf hade blifvit, att ifrågavarande stadgande ansåges icke kunna tillämpas å varor, som på denna väg infördes till Kalls socken. Ämbetsverken hemställde därför, att det i berörda del af förslaget använda uttrycket »öfver gränsen mot Kalls socken i Jämtland» måtte ersättas med uttrycket »öfver den del af gränsen, som är belägen mellan södra gränsen af Kalls socken i Jämtland och samma sockens norra gräns».

Sedermera har generaltullstyrelsen ytterligare i underdånig skrifvelse den 23 december 1909, med erinran om sitt och kommerskollegii nyssberörda uttalande rörande gränstrafiken till Kalls socken, framhållit, att, äfven om nämnda ändringsförslag vunne beaktande, en afsevärd tidrymd torde komma att förflyta, innan vederbörande gränsbor kunde komma i åtnjutande af den lättnad i tullhänseende, som lagstiftaren velat tillförsäkra dem, med mindre denna fråga upptoges till särskild behandling. Generaltullstyrelsen hade för den skull ansett sig böra hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta därom, att den författning, som torde komma att träda i stället för nu gällande förordning om gränstrafiken, då tiden för dennas giltighet gått till ända, måtte i berörda del få en lydelse öfverensstämmande med omförmälda af kommerskollegium och generaltullstyrelsen föreslagna.

Genom nådig proposition den 25 nästlidne februari har Kungl. Maj:t för Riksdagen till antagande framlagt förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, att träda i kraft den 1 december 1911. Uti detta förslag till förordning, som hufvudsakligen grundar sig på

omförmälda af tulltaxekommittén utarbetade, hafva jämväl inrymts bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge, och har därvid stadgandet beträffande varuinförseln till Kalls socken gifvits den af nämnda ämbetsverk föreslagna lydelsen.

Under förutsättning, att berörda tulltaxeförordning kommer att af Riksdagen antagas, skulle således för tiden från och med den 1 december 1911 någon särskild förordning rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge icke vidare komma att erfordras, hvaremot för tiden intill sistnämnda dag torde böra fastställas särskilda föreskrifter af hufvudsakligen samma innehåll, som den nu gällande särskilda förordningen, men med förenämnda ändring i fråga om Kalls socken.

Beträffande det i sistnämnda förordning förekommande stadgandet, att vid tullfrihet för infördt socker jämväl skattefrihet skall åtnjutas, har tulltaxekommittén ansett detta stadgande icke lämpligen böra inrymmas i tulltaxeförordningen, utan har kommittén, under förutsättning, att erforderlig föreskrift i ämnet komme att inflyta i förordningen om beskattning af socker, i sitt förslag till tulltaxeförordning lämnat hänvisning till hvad som vore i sådant afseende stadgadt. I den förordning, som nu bör utfärdas att gälla för tiden till dess den nya tulltaxeförordningen träder i kraft, torde emellertid äfven bestämmelsen om skattefrihet för det införda sockret böra bibehållas.

I nu gällande förordning rörande ifrågavarande gränstrafik har, liksom i föregående förordningar af detta slag, föreskrifvits, att hvad i 2 § af förordningen vore stadgadt rörande tullfri varuinförsel i vissa fall skulle äga tillämpning allenast så länge däremot svarande bestämmelser gällde i Norge. Såsom inhämtas af förenämnda förslag till ny tulltaxeförordning, har detta villkor funnits böra uteslutas i afseende å de bestämmelser om gränstrafiken, som intagits i berörda förslag. Vid sådant förhållande och då, såsom förut nämnts, de norska bestämmelserna i ämnet redan nu äro inrymda i norska tulltaxeförordningen, synes omförmälda villkor icke heller böra bibehållas i den förordning angående gränstrafiken, som nu torde böra utfärdas att gälla från och med den 16 maj 1910 till och med den 30 november 1911.»

Vidare har i en inom Andra kammaren af herr *Olofsson* väckt motion, nr 299, hvilken likaledes hänvisats till bevillningsutskottet, hemställt, »att Riksdagen behagade besluta sådant tillägg eller förtydligande i förordningen angående gränstrafiken mellan Sverige och Norge, att de varor, som få tullfritt införas öfver gränsen mot Kall, äfven måtte få införas på vägen Levanger-Melens tullstation i Kalls socken».

Till stöd för detta yrkande anför motionären:

»I anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 153, rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge får jag värdsamt afgifva följande motion.

Fjolårets Riksdag beslöt i enlighet med en af mig då väckt motion, att samma bestämmelser som förut voro gällande för tullfri införsel af vissa slag lifsförnödenheter öfver norska gränsen mot Dalarna till Ljusnebäcken i Härjedalen och gränsen mot Frostvikens socken och norr om denna belägna orter, jämväl skulle få tillämpas rörande gränsen mot Kalls socken i Jämtland.

Denna förmån, som afsåg att hjälpa gränsbefolkningen i Kall, har blifvit helt och hållet illusorisk, därigenom att den enda väg, som måste användas för dessa varors införskaffande från Norge, nämligen vägen från Levanger till tullstationen Melen i Kalls socken, råkar att gå öfver ett litet hörn af Åre socken, hvadan den tullfria införseln på denna väg enligt tullmyndigheternas mening ej kan tillämpas».

På sätt såväl i ofvan intagna statsrådsprotokoll som ock af motionären erinras, fattade Riksdagen nästlidet år beslut, enligt hvilket i § 1 b) af då antagna gränstrafikförordning skulle insättas, bland annat, orden »öfver gränsen mot Kalls socken i Jämtland». Af nyssnämnda statsrådsprotokoll framgår vidare, att hvad som utan tvifvel med ifrågavarande tillägg afsetts icke kunnat till fullo vinnas. Förhållandet är nämligen, att den ena af de två från Norge till Kalls socken ledande vägarna skär riksgränsen å en punkt, intill hvilken å svenska sidan icke Kalls socken utan Åre socken gränsar. Följden däraf har blifvit, att den med ifrågavarande bestämmelse afsedda lättnaden i tullhänseende icke ansetts kunna tillämpas å varor, som på denna väg införas från Norge till Kalls socken. Till afhjälpan af detta missförhållande hafva, enligt hvad i statsrådsprotokollet anföres, uti afgifvet utlåtande kommerskollegium och generaltullstyrelsen föreslagit, att ofvanberörda uttryck »öfver gränsen mot Kalls socken i Jämtland» måtte ersättas med uttrycket »öfver den del af gränsen, som är belägen mellan södra gränsen af Kalls socken i Jämtland och samma sockens norra gräns». Till grund för detta ändringsförslag har legat den uppfattning, att Åre socken med en kil afdelade Kalls socken och träffade riksgränsen på den plats, där den ena af de två från Norge till sistnämnda socken ledande vägarna skure riksgränsen. Denna uppfattning är emellertid, enligt hvad bevillningsutskottet förvissat sig om, oriktig, i det att nu ifrågavarande väg, hvilken leder från Levanger i Norge till Melen i Kalls socken, skär riksgränsen ett stycke norr om riksröset nr 167,

*Utskottets
yttrande.*

hwarefter vägen till större delen af sin längd å svenska sidan går inom Åre socken, innan densamma öfvergår på Kalls sockens område.

Med hänsyn till hvad sålunda blifvit upplyst och för åstadkommande af det resultat, som med Riksdagens beslut nästlidet år afsågs, torde åt de i det nu föreliggande författningsförslaget förekommande bestämmelserna angående tullfri införsel af vissa varor från Norge till Kalls socken böra gifvas sådan förändrad lydelse, att desamma komma att gälla äfven varor införda på ifrågavarande väg från Levanger till Kall; och lärer det till vinnande af detta syfte vara lämpligt, att södra gränsen för här berörda trafikområde bestämmes till ofvannämnda riksrös nr 167.

Mot författningsförslaget i öfrigt har någon erinran icke förekommit från utskottet, som emellertid med anledning af den i statsrådsprotokollet omförmälda begäran om utredning i gränstrafikfrågan, hvilken af 1909 års Riksdag afläts, förutsätter, att förändringar i förevarande bestämmelser under den närmaste framtiden kunna befinnas erforderliga.

Med stöd af hvad sålunda anförts, får bevillningsutskottet hemställa,

1:o) att Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge måtte af Riksdagen antagas, dock med de ändringar, att i § 1 a) orden »Kalls socken» utbytas mot orden »riksröset nr 167», samt i § 1 b) orden »södra gränsen af Kalls socken i Jämtland och samma sockens norra gräns» utbytas mot orden »riksröset nr 167 och norra gränsen af Kalls socken i Jämtland»; samt

2:o) att herr Olofssons ofvanberörda motion nr 299 måtte få anses besvarad genom hvad utskottet här ofvan under 1:o) hemställt.

Stockholm den 25 april 1910.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.